

Něco z pobytu na University of Alberta, Edmonton, Kanada

Mgr. Stanislav Štěpáník
st.stepa@seznam.cz
Katedra českého jazyka

Wirthův institut rakouských a středoevropských studií při University of Alberta v Edmontonu, Kanada, každoročně ve spolupráci s MŠMT ČR vyhlašuje výběrové řízení na pozici tzv. Czech Research Assistant pro jednoho pokročilého doktoranda v oblasti humanitních a společenských věd z České republiky. O roční stipendium standardně usiluje zhruba 40 zájemců, několik postoupí do druhého kola k osobnímu pohovoru s ředitelem institutu, nakonec je vybrán jediný uchazeč. Stejná výběrová řízení se konají v Polsku, Maďarsku, Rakousku a Chorvatsku, konečný tým je tedy tvořen pěticí doktorandů ze zmíněných zemí.

Pro příjezd je nutno vyřídit pracovní povolení na kanadském velvyslanectví v ČR, k čemuž je dobře pečlivě nastudovat veškeré pokyny na webu ambasády, při dodání všech dokumentů je celá procedura poměrně nekomplikovaná a rychlá. Vízová povinnost už naštěstí odpadla. Letenku zařizuje Dům zahraniční spolupráce a hradí MŠMT ČR.

University of Alberta se řadí k pěti nejvýznamnějším univerzitám v Kanadě a v celosvětových žebříčcích hodnocení univerzit je řazena mezi prvních 100. Jejich 18 fakult nabízí takřka 400 programů, v nichž studuje přes 39 000 studentů. Wirthův institut je formálně součástí obdoby naší filozofické fakulty, jeho úkolem je studium a propagace střední Evropy. Zajišťuje přednášky, koncerty a jiné akce jakkoliv se vztahující ke středoevropskému prostoru.

Hostující doktorandi se těchto akcí účastní, příp. se podílejí na jejich organizaci, sami mají možnost program institutu obohatit svou iniciativou. Nejvýznamnější činností z tohoto hlediska byla organizace týdenní návštěvy bývalé předsedkyně vlády Slovenské republiky prof. PhDr. Ivety Radičové, Ph.D. v květnu 2014, která přijala pozvání, jež jsem inicioval.

Edmonton není příliš turisticky atraktivní, jeho klima je přesně takové, jaké bychom od Kanady očekávali. Doktorandi na konci srpna přijíždějí do teplotně příjemného pozdního léta, podzim mine velmi rychle a v říjnu přicházejí první příznaky zimy. Od listopadu pak nastávají mrazy, v hlavních zimních měsících za běžných okolností teploty klesají i k -25 až -30 stupňům, jednou napadly sněh zůstává po celé zimní období (v této souvislosti je překvapivý velmi laxní přístup

úřadů k jeho odklizení). Za zásadní pozitivum lze však považovat slunečno, které provází většinu zimních měsíců. Jaro nastává až koncem dubna, sněhové přeháňky se ale mohou kdykoliv vrátit. Léta jsou krátká, nicméně příznivě teplá a spíše bez deště. O počasí Kanadani rádi hovoří a před jeho nástrahami nezkušené cizince s oblibou varují, a to včetně různých historek z černé kroniky.

Hlavním úkolem doktorandů je vlastní výzkum a práce na dizertaci, k čemuž mají k dispozici pracovní místo a vymezené pracovní hodiny od 9 do 16 hodin. University of Alberta disponuje největší univerzitní knihovnou v Kanadě, meziknihovní výpůjční služby (včetně zahraničních) či online přístup k odborným periodikům prostřednictvím mezinárodních databází jsou zcela samozřejmé. Po individuální domluvě s vyučujícími je také možno navštěvovat jakékoliv přednášky a semináře v rámci běžné výuky univerzity, příp. s odborníky v oboru konzultovat. Vždy jsem se setkal s velmi pozitivním přístupem, vstřícností a zájmem.

Významnou náplní práce českého doktoranda je také spolupráce s místní českou komunitou, zvláště s *Československou společností pro vědy a umění v Albertě (SVU)*. Ta poskytuje část stipendia a organizuje kurzy češtiny, které doktorand vede. V letošním roce jsem vyučoval dva kurzy týdně, jeden pro začátečníky a jeden pro pokročilé. Uvítal jsem příležitost setkat se s širokým okruhem lidí různými pouty spojenými s Českou republikou a hlavně možnost propagovat Českou republiku prostřednictvím krásného jazyka a široce rozvinuté kultury. V srpnu byl dokonce uspořádán dětský tábor s výukou češtiny, kde jsem také vyučoval.

Kromě této výukové činnosti má doktorand také povinnost zpracovat přednášku pro akademickou obec univerzity, nabízí se i možnost přednášet pro místní českou krajskou komunitu, příp. se účastnit konferencí apod.

Stipendium pokrývá ubytování, které lze vybrat z možností nabízených institutem, a stravování, při skromnějším způsobu života je možné také něco ušetřit. Kanada je však ve srovnání s Českou republikou velmi drahá. Univerzita nemá menzu, na jakou jsme zvyklí, poskytuje mnoho možností stravování fastfoodového typu – výběr je velmi pestrý: vine se celou jihovýchodní Asíí až po všudypřítomné hamburgery, hranolky a jiné zdravé a výživné pokrmy. Za přidanou hodnotu pobytu lze tedy považovat zdokonalení se v kuchařských dovednostech, neboť snad každý postupně dospěje k vlastnímu „krabičkovému“ obědu.

Institut poskytuje také 14 dní placené dovolené, lze tedy cestovat, i když doprava je poněkud komplikovaná. Vlák takřka neexistuje, jediným levnějším spojením je autobus, příp. je možno přepravovat se letecky, nicméně konkurence na trhu letecké dopravy v Severní Americe zdaleka není tak velká jako v Evropě, a především Edmonton neleží na hlavních leteckých trasách, takže nejlevnější letenky lze pořídit za cca 500 dolarů. Nabízí se cesty do Calgary nebo Vancouveru a národních parků Elk Island, Jasper a Banff. Jinak je Edmonton ale spíše izolovaným ostrovem, z něhož lze vyjet primárně autem.

Výběrové řízení je vyhlášováno každoročně v březnu či dubnu, je dobré sledovat webovou stránku institutu (wirth.ualberta.ca) a Akademické informační agentury při Domu zahraniční spolupráce MŠMT ČR (zahranici-stipendium.cz), kanadská ambasáda v ČR na něj také upozorňuje, a to prostřednictvím svého facebookového profilu. Pokud se v běžném provozu nedostává času na zpracování dizertace, lze tento pobyt jen doporučit.